

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Menas ir politika	Art and Politics	

Anotacija

Ką apie politiką pasakoja garsiausi meno kūriniai? Koks yra meno ir politikos santykis? Kodėl menas yra toks svarbus politikos formavime? Atsakymus į šiuos ir kitus su politikos ir meno santykiu susijusius klausimus leis sužinoti kursas „Menas ir politika“.

Pastaruosius dešimtmečius tarptautiniame akademiniam lauke aktyvėjant meno politiško studijų tendencijoms, o Lietuvoje vis aktyviau kalbant apie įvairių meninių praktikų naudojimą ir įveiklinimą politiniuose procesuose, šiuo moduliui siekiama suteikti bazines žinias apie meno ir politikos santykio prielaidas, prigimtį ir raiškos formas.

Kursas formuojamas iš trijų pagrindinių tematinų blokų, kurių metu bus paliečiamos pagrindinės meno ir politikos santykio ir jo analizės temos:

- (1) meno ir politikos santykio teorija ir metodologija: santykio prielaidos, istorinė kaita ir dabartinis būvis bei metodų ir analitinių įrankių meno ir politikos santykio analizei taikymas bei samprata;
- (2) politinės reikšmės skirtingose meno srovėse ir laikotarpiuose, žinomiausių meno kūrinių politiškumas;
- (3) šiuolaikinės meno ir politikos santykio tendencijos ir išraiškos Lietuvoje ir pasaulyje.

Pagrindiniai tematiniai blokai formuojami, sudarant sąlygas dinamiškai pažinčiai su meno ir politikos santykiu, teorinėmis jo prielaidomis ir praktine raiška šiandien bei puikiai pažįstamuose meno kūriniuose. Tematinių blokų literatūra ir skaitiniai organizuojami taip, kad, pradėdant nuo filosofinių ir teorinių veikalų bei metodologinių pradmenų, būtų pereinama prie konkrečių atvejų, meno kūrinių praktinių analizių. Padedant įveikinti kurso metu gautas žinias ir sąvokinius įrankius, organizuojamos kūrybinės dirbtuvės, kurių metu grupėse analizuojami pateikti vizualiojo meno kūriniai, o analizės rezultatai pristatomi aptarimo metu.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. Alvydas Jokubaitis Kitas: Viktorija Rimaitė	Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Vokiečių g. 10

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Bendrujų universitetinių studijų

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Rudens semestras Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas

Modulio tikslas – ugdyti studijuojančiųjų gebėjimus valdyti sąvokinius instrumentus, leidžiančius suprasti, kaip ir kodėl skirtingos vizualiojo meno formos dalyvauja politiniuose procesuose ir kuria su politika susijusias reikšmes; ugdyti studentų kritinį bei analitinį mąstymą, vertinant šiuolaikinius politikos procesus, susijusius su vizualiųjų meninių praktikų įpolitiniu, politinio diskurso formavimu per vizualias meno formas;

stiprinti jų gebėjimus veikti socialinės ir kultūrinės įvairovės sąlygomis bei plėsti kūrybinį ir inovacinį potencialą.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos ir supras teorines meno ir politikos santykio prielaidas, istorinę kaitą ir dabartinį būvį; gebės atpažinti politines reikšmes skirtingose meno srovėse ir laikotarpiuose, žinomiausių meno kūrinių politiškumą.	Interaktyvios paskaitos, kurso literatūros ir video medžiagos studijos, diskusijos seminaruose ir darbas grupėse seminarų metu	Darbo seminaruose vertinimas, egzaminas
Žinos pagrindines meno ir politikos santykio tyrimo galimybes, žinos ir gebės taikyti pagrindinius analitinius šio santykio tyrimo įrankius ir metodus.	Interaktyvios paskaitos, kurso literatūros studijos ir dalyvavimas kūrybinėse dirbtuvėse	Darbo seminaruose vertinimas, kūrybinių dirbtuvių užduoties atlikimas ir pristatymas
Gebės atpažinti šiuolaikines praktines meno ir politikos santykio tendencijas Lietuvoje ir užsienyje, plėš kūrybinį ir inovacinį savo potencialą.	Interaktyvios paskaitos, kurso literatūros studijos, diskusijos seminarų metu	Darbo seminaruose vertinimas
Gebės įgytas žinias taikyti dirbdamas savarankiškai ir komandoje, ieškodamas medžiagos, reikiamos meno kūrinių ir jų konteksto, meno ir politikos santykio išraiškų analizei.	Kurso literatūros studijos, darbas seminaruose, dalyvavimas diskusijose kūrybinėse dirbtuvėse seminarų metu, praktinių grupinių užduočių atlikimas seminarų metu	Kūrybinių dirbtuvių užduoties atlikimas ir pristatymas, egzaminas, darbo seminaruose vertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	E. mokymas(is)	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys*
Meno ir politikos santykio teorija ir metodologija (I blokas)										
1. Įvadinė paskaita: tarp meno ir politikos - Kodėl kyla poreikis kalbėti apie meną ir politiką? - Kada pradėta kalbėti apie meno ir politikos santykį? - Kokia yra meno paskirtis?	2							2	4	<i>Privalomoji literatūra ir vaizdo medžiaga:</i> 1. Gombrich, E. H. „Meno istorija“, Vilnius: Alma littera, 2014, p. 15-37 (pažymėtina, kad trečdalis skaitinio sudaro iliustracijos). 2. Alain de Botton's animated guide „What is art for“ [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=sn0bDD4gXrE&t=73s]
2. Meno ir politikos santykis: teorinės prielaidos - Kokios yra teorinės meno ir politikos santykio prielaidos?	2		2					4	4	<i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Berger J., „Kaip menas moko matyti“, Vilnius: Kitos knygos, 2019, p. 7-37 (pažymėtina, kad trečdalis skaitinio sudaro iliustracijos).

- Kokių disciplinų ribose galima kalbėti apie meno ir politikos santykį? - Kaip meninių praktikų tyrimai papildo socialinius mokslus?										
3. Menas ir politika: santykio tipologija - Kokios yra galimos meno ir politikos santykio variacijos? - Kas yra politiškasis menas? - Kas yra politinis menas?	2							2	4	<i>Privaloma literatūra ir vaizdo medžiaga:</i> 1. Video gidas: Cases for Political Art [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=RfXad3HVox4] 2. Negash, G., „Art Invoked: A Mode of Understanding and Shaping the Political“. International Political Science Review, 25(2), 2005, p.185-201.
4. Politikos paieškos mene: metodai ir analitiniai įrankiai - Kokia yra meno ir politikos santykio analizės samprata? - Kokie yra pagrindiniai analitiniai įrankiai ir metodai? - Kaip pasirinkti tinkamiausią metodą ir planuoti tyrimą?	2							2	4	<i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Kress G. ir Van Leeuwen T., „Reading Images: The Grammar of Visual Design“, London and New York: Routledge, 2006, p. 1-15.
Politinės reikšmės mene ir meno politiškumas (II blokas)										
5. Kubizmas, futurizmas, dadaizmas, siurrealizmas - Kokios politinės implikacijos būdingos kubizmui? - Kaip politika reiškiasi futurizmo kūriniuose? - Kokias politines reikšmes galima užčiuopti dadaizmo kūriniuose? - Siurrealizmo ir politikos santykio raiška?	2		2					4	6	<i>Privalomoji vaizdo medžiaga:</i> 1. Filmas „Andalūzijos šuo“ [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=79h05vqezJ0] 2. MODERN MASTERS: Picasso [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=QAVi-sjeVwA]
6. Abstraktusis ekspresionizmas, socialistinis realizmas, avangardizmas - Kokios politinės implikacijos būdingos abstrakčiajam ekspresionizmui? - Kaip politika reiškiasi socialistinio realizmo kūriniuose? - Kokias politines reikšmes galima užčiuopti avangardizmo kūriniuose?	2		2					4	4	<i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Eimučio Markūno darbų rinkinio peržiūra (menininko ir kurso dėstytojų sudarytas rinkinys iš tapybos, vitražų, instaliacijų ir performansų abstrakčiojo ekspresionizmo tematika) 2. Rodrigues Ch. Ir Garrat Ch., „Koks elito ir avangardo vaidmuo modernizme“, knygoje: „Modernizmas: iliustruotas gidas“, Vilnius: Modernaus

										meno centras, 2013, p. 111-115,152-153.
7. Konceptualusis menas ir pop-art reiškiny - Kokios politinės aplinkybės paskatino konceptualaus meno ir pop-art atsiradimą? - Kokios su politika susijusios reikšmės būdingos konceptualiajam menui? - Kokios politinės implikacijos būdingos pop-art kūriniam?	2		2						4	6 <i>Privalomoji literatūra ir vaizdo medžiaga:</i> 1. Kosuth J., „Art after Philosophy“, Studio International, 1969, p. 1–11. 2. Temkin A., video gidas „Marcel Duchamp HOW TO SEE “Readymades”, [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=tgySnbyB2U]
8. Bažnytinis menas - Kuo politikai reikšmingas bažnytinis menas? - Kaip politika reiškiasi religiniame mene? - Kaip politiškai skaityti bažnytinio meno kūrinius?	2		2						4	6 <i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Gombrich, E. H. „Meno istorija“, Vilnius: Alma littera, 2014, p. 171-205 (pažymėtina, kad trečdajį skaitinio sudaro iliustracijos). 2. NOVA „Building the Majestic Gothic Cathedrals“ [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=SiRRdyHuA0Q]
9. Kūrybinės dirbtuvės		2	4						6	14 <i>Skaitiniai, padedantys pasirošti kūrybinėms dirbtuvėms:</i> 1. Ravasi D., „Visualizing Our Way through Theory Building“, Journal of Management Inquiry 2017, Vol. 26(2) 240–243.
Šiuolaikinės meno ir politikos santykio tendencijos (III blokas)										
10. Šiandieninės tendencijos: paminklų politiškumas - Koks yra paminklų ir politikos santykis? - Kultūrinių karų samprata? - Kodėl Lietuvoje ir pasaulyje nesutariama dėl paminklų?	2		2						4	4 <i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Riegl A. „The modern cult of monuments: its essence and its development“, knygoje Nicholas S. Price, M. Kirby Talley Jr. & Alessandra M. Vaccaro (eds.) „Historical and philosophical issues in the conservation of cultural heritage“, Los Angeles: Getty Conservation Institute, 1996, p. 69-83.
11. Nuo politikos prie meno: trauminės atminties panaudojimas meno kūrinuose - Kas yra trauminė atmintis?	2		2						4	4 <i>Privalomoji literatūra:</i> 1. Bernhard M., Kubik J., „Twenty Years After Communism: The Politics of Memory And

- Kaip trauminė atmintis gali reikštis mene? - Kokie yra trauminės patirties raiškos meno kūrinuose pavyzdžiai?										Commemoration“, New York: Oxford University Press, 2014, p. 7-36.
12. Praktinis meno panaudojimas politikoje: kultūrinė ir viešoji diplomatija - Kas yra viešoji diplomatija? - Kas yra kultūrinė diplomatija? - Meno raiška viešosios diplomatijos kontekste?			2					4	4	<i>Privaloma literatūra:</i> 1. Kennedy, L., „Remembering September 11: Photography as Cultural Diplomacy“, International Affairs, 79 (2), 2003, p. 315-326.
13. Nuo meno prie politikos: reklama, viešieji ryšiai ir propaganda - Kaip meninės formos įveiklinamos politinėje reklamoje? - Koks yra viešųjų ryšių ir propagandos formų santykis? - Menas kaip propaganda – kokie ryškiausi pavyzdžiai?	2		2					4	4	<i>Privalomoji vaizdo medžiaga:</i> 1. Ramanauskas, T., pranešimas „Vaizdas visagalys: kaip mus veikia fotografija ir kokie vaizdai yra stipriausi“ [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=yyUuL_bLRj0]
Egzaminas raštu									14	Pasirengimas egzaminui: kurso literatūros, paskaitų ir seminarų medžiagos peržiūra.
Iš viso	24	2	2	2				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas raštu, laikomas VU Elektroninio egzaminavimo centre	40 proc.	Egzaminų laikymo laikotarpio metu	<p>Egzaminas raštu sudarytas iš 20 uždaro tipo (testinių) klausimų ir vieno atviro klausimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurso medžiagos išmanymas; • gebėjimas atsakyti į pateiktus testo klausimus; • atsakant į atvirą klausimą, gebėjimas raštu išdėstyti svarbiausius argumentus ir juos paremti kurso metu gautomis žiniomis; • argumentavimo raštu logika, pagrįstumas, išsamumas, akademinis kalbos stilius. <p><u>Maksimalus surinktų balų skaičius iš egzamino – 4 balai:</u></p> <p><i>4 balai</i> – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, žino kurso metu aptartų sąvokų ir terminų reikšmę, geba pritaikyti studijuotą medžiagą konkrečioms situacijoms ir jų analizėms.</p> <p><i>3 balai</i> – studentas gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti, žino kurso metu aptartų sąvokų ir terminų reikšmę, tačiau ne visada geba pritaikyti studijuotą medžiagą konkrečioms situacijoms ir jų analizėms.</p> <p><i>2 balai</i> – studentas vidutiniškai/patenkinamai įsisavino studijuotą medžiagą, žino dalies kurso</p>

			<p>metu aptartų sąvokų ir terminų reikšmę, tačiau ne visada geba pritaikyti studijuotą medžiagą konkrečioms situacijoms ir jų analizėms.</p> <p><i>1 balas</i> – studentas silpnai įsisavino studijuotą medžiagą, nežino dalies kurso metu aptartų sąvokų ir terminų reikšmės, nesugeba pritaikyti studijuotos medžiagos konkrečioms situacijoms ir jų analizėms.</p> <p><i>0 balų</i> – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos, nežino pagrindinių kurso metu aptartų sąvokų ir terminų reikšmės, nesugeba pritaikyti studijuotos medžiagos konkrečioms situacijoms ir jų analizėms.</p>
Kūrybinių dirbtuvių užduoties atlikimas ir pristatymas	30 proc.	Semestro metu	<p>Kūrybinės dirbtuvės – praktinės užduotys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dalyvavimas kūrybinėse dirbtuvėse ir aktyvus pateiktų užduočių atlikimas; • aiškios analizės prielaidos, tinkamai pasirinkti analitiniai įrankiai ir korektiškos išvados; • kūrybiškas teorinės medžiagos pritaikymas; • gebėjimas kurso metu įgytas teorines žinias tinkamai pritaikyti, analizuojant pateiktus empirinius atvejus – meno kūrinius; • nustatytų užduočių atlikimo ir pateikimo terminų laikymasis; • kūrybinių dirbtuvių rezultatų pristatymas auditorijoje. <p><u>Maksimalus surinktų balų skaičius iš kūrybinės užduoties – 3 balai:</u></p> <p><i>3 balai</i> – studentas dalyvauja kūrybinėse dirbtuvėse ir jų metu atliktų rezultatų pristatyme, tiksliai nurodo užduoties atlikimui reikšmingus įrankius, atskleidžia probleminius analizės objekto aspektus ir galimus alternatyvius požiūrius, atsakymą formuluoja logiškai ir argumentuotai, tiksliai vartoja sąvokas ir terminus, darbas tvarkingas kalbos požiūriu.</p> <p><i>2 balai</i> – studentas dalyvauja kūrybinėse dirbtuvėse ir jų metu atliktų rezultatų pristatyme, nurodo preliminarinius užduoties atlikimui reikšmingus įrankius, tačiau jų nuosekliai nepritaiko analizės metu, neįgyvendina nuoseklios praktinio objekto analizės arba ją įgyvendina neargumentuotai, analizei trūksta loginio nuoseklumo ir pagrindimo, trūksta sąvokų ir terminų vartojimo.</p> <p><i>1 balas</i> – studentas dalyvauja kūrybinėse dirbtuvėse ir jų metu atliktų rezultatų pristatyme, tačiau nenurodo užduoties atlikimui reikšmingų įrankių, neatskleidžia probleminių analizės objekto aspektų, pateikia nepagrįstą ir neargumentuotą analizę.</p> <p><i>0</i> – studentas nedalyvauja kūrybinėse dirbtuvėse ir jų metu atliktų rezultatų pristatyme.</p>
Darbo seminaruose vertinimas	30 proc.	Semestro metu	<p>Dalyvavimas užsiėmimuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tinkamas pasiruošimas ir kokybiškas dalyvavimas diskusijoje (gebėjimas pagrįstai argumentuoti, kelti aktualius klausimus, nenukrypti nuo temos, pateikti tinkamų praktinių pavyzdžių); • aktyvus dalyvavimas <i>ad hoc</i> pateiktų problemų sprendime; iniciatyvumas grupinėse užduotyse.

			<p><u>Maksimalus surinktų balų skaičius iš darbo seminaruose – 3 balai:</u></p> <p><i>3 balai</i> - studentas puikiai pasirengęs ir aktyviai dalyvauja seminaruose, argumentuotai ir remdamasis seminarui skirta literatūra pasisako diskusijose, aktyviai įsitraukia į darbą grupėje, tiksliai naudoja sąvokas.</p> <p><i>2 balai</i> - studentas kartais neatsako ar klaidingai atsako į privalomos literatūros žinias tikrinančius klausimus, silpnai dalyvauja diskusijose, pasisakymuose nenaudoja arba retai naudoja kurso metu pažintas sąvokas, arba jas naudoja netiksliai.</p> <p><i>1 balas</i> – studentas dažnai neatsako į užduotus klausimus, pasyviai įsitraukia į diskusijas ir darbą grupėse, pasisakymuose nenaudoja kurso metu pažintų sąvokų arba jas naudoja netiksliai.</p> <p><i>0</i> – studentas be pateisinamos priežasties nedalyvauja seminaruose.</p>
Galutinis dalyko žinių įvertinimas apskaičiuojamas pagal šią formulę: $(S*0,3)+(D*0,3)+(E*0,4)$, kurioje S – darbo seminaruose vertinimas, D – kūrybinių dirbtuvių užduoties vertinimas, E – egzamino vertinimas.			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra					
Gombrich, E. H.	2014	„Meno istorija“		Vilnius: Alma littera	Reikiamos ištraukos pateikiamos e.mokymuose
Berger J.	2019	„Kaip menas moko matyti“		Vilnius: Kitos knygos	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Rodrigues Ch. ir Garrat Ch.	2013	„Modernizmas: iliustruotas gidas“		Vilnius: Modernaus meno centras	Reikiamos ištraukos pateikiamos e.mokymuose
Riegl A.	1996	„The modern cult of monuments: its essence and its development“, knygoje Nicholas S. Price, M. Kirby Talley Jr. & Alessandra M. Vaccaro (eds.) „Historical and philosophical issues in the conservation of cultural heritage“		Los Angeles: Getty Conservation Institute	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Bernhard M., Kubik J.	2014	Twenty Years After Communism: The Politics of Memory And Commemoration“		New York: Oxford University Press	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Kress G. ir Van Leeuwen T.	2006	„Reading Images: The Grammar of Visual Design“		London and New York: Routledge	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose

Negash, G.	2005	„Art Invoked: A Mode of Understanding and Shaping the Political“	International Political Science Review, 25(2)		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Kennedy, L.	2003	„Remembering September 11: Photography as Cultural Diplomacy“	International Affairs, 79 (2)		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Kosuth J.	1969	„Art after Philosophy“		Studio International	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Ravasi D.	2017	„Visualizing Our Way through Theory Building“	Journal of Management Inquiry 26(2)		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Privalomoji vaizdo medžiaga					
de Botton A.	2014	Animated guide „What ir art for“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=sn0bDD4gXrE&t=73s]
Buñuel L.	1929	Filmas „Andalūzijos šuo“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=79h05vqezJ0]
Ramanauskas T.	2013	Pranešimas „Vaizdas visagalis: kaip mus veikia fotografija ir kokie vaizdai yra stipriausi“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=yyUuL_bLRj0]
Temkin A.	2017	Video gidas „Marcel Duchamp HOW TO SEE “Readymades“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=

					tqySnbyB2 U]
Markūnas E.	2021	Darbų rinkinys (sudarytas iš tapybos, vitražų, instaliacijų ir performansų abstrakčiojo ekspresionizmo tematika)			Pateikiama e.mokymuose
PBS Digital Studios	2016	Video gidas: Cases for Political Art			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=RfXad3HVox4]
NOVA	2018	„Building the Majestic Gothic Cathedrals“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=SiRRdyHuA0Q]
MODERN MASTER	2014	„Picasso“			Nuoroda pateikiama e.mokymuose [aktyvi nuoroda per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=QAVi-sjeVwA]
Papildoma literatūra					
Jokubaitis A.	2005	„Trys politikos aspektai: praktika teorija menas“		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Doherty B.	2003	„The Work of Art and the Problem of Politics in Berlin Dada“	October, 105		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Peyre H.	1948	„The Significance of Surrealism“	Yale French Studies, 2		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Polcari S.	1988	„Abstract Expressionism: New and Improved“	Art Journal, 47 (3),		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Mickūnaitė G.	2012	Rytų ir Vakarų krikščionių tradicijos Vilniaus katedros kriptos freskoje			http://bpmu.ziejus.lt/uploads/moksli

		„Nukryžiuotasis su švč. Mergele Marija ir šv. Evangelistu Jonu“			niai%20straipsniai%20pdf/Mickunaitė_Vilniaus_katedros_freska.pdf
Antanavičiūtė R.	2019	„Menas ir politika: Vilniaus viešosiose erdvėse“		Vilnius: Lapas	Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Brunner K.	2001	„Guernica: The Apocalypse of Representation“	The Burlington Magazine, 143 (1175)		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose
Aleknaitė-Bieliauskienė R.	2006	„Tautiškos sąmonės brandos galimybių ieškojimas (M.K. Čiurlionio atvejo analizė)“	Logos 49		Reikiama ištrauka pateikiama e.mokymuose